

Liiketoimintamalli

JAKAMISALUSTAT

Kaikkeä ei tarvitse omistaa itse! Jakamislustat ovat digitaalisia palveluita, joiden avulla voimme vuokrata ja lainata muille omia, vajakäytöllä olevia tavaroitamme. Olemassa olevia tuotteita käytetään tällöin tehokkaammin: ne ovat suuremman osan ajasta käytössä ja palvelevat useampia ihmisiä.

Monilla kuluttajilla ja yrityksillä on paljon sellaista tavaraa tai omaisuutta, jota käytetään vain harvoin. Esimerkiksi akkuporakonetta käytetään kotitaloudessa keskimäärin vain kahdeksan minuuttia koko sen elinkaaren aikana – siis ikinä! Henkilöauto on käytössä yhteensä 15 vuorokauden verran vuodessa – muun ajan se seisoo parkissa. Voisiko näihin tuotteisiin sijoitetun rahan – ja luonnonvarat! – saada tuottamaan paremmin?

Kuluttajat hyötyvät jakamislustoista, koska heidän ei tarvitse ostaa joka tilanteeseen uutta tuotetta, vaan he voivat hankkia edullisesti sopivan tuotteen kulloiseenkin väliaikaiseen tarpeeseen. Sen ansiosta tarvitaan vähemmän uusia tuotteita. Tuotannossa kuluu vähemmän luonnonvaroja ja aiheutuu vähemmän haittaa ympäristölle.

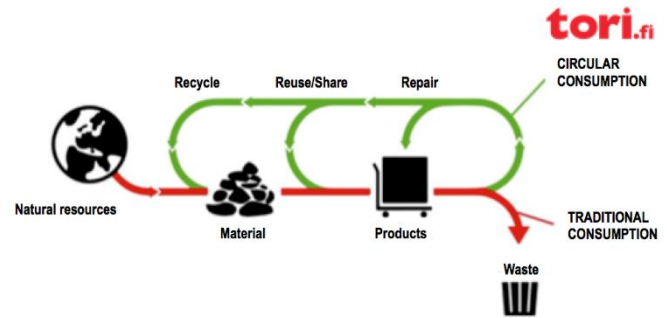
Jakamislustoja voidaan käyttää esimerkiksi second hand -kauppaan, vuokraamiseen, lainaamiseen ja vaihtamiseen käyttäjien kesken. Yritys voi erikoistua siihen, että se tarjoaa alustan, jonka kautta muut voivat jakaa tuotteitaan. Näin yrityksen ei tarvitse itse tuottaa mitään. Se perii alustan käytöstä erilaisia palvelumaksuja tai myy mainostilaa. Näin toimii esimerkiksi Airbnb, jonka kautta ihmiset voivat vuokrata asuntoja lomakäyttöön.

Lähde: Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

TORI.FI

Verkkokirpputorit lisäävät käytettyjen tavaroiden käyttöikää. Näin voidaan hillitä uusien tavaroiden valmistustarvetta ja säästää neitseellisiä eli alkuperäisiä luonnonvaroja. Tori.fi on alan suuri toimija Suomessa.

Ongelma

Tavarain päätyminen kaatopaikalle ennen sen käyttöä loppua kuormittaa ympäristöä. Tarpeettomaksi jääneiden, mutta edelleen käyttökelpoisten tuotteiden myyminen eteenpäin voi olla yrityksille ja kuluttajille työlästä ilman toimivia jälkimarkkinoita. Jos kierrätettyjen tuotteiden myymiseen ja ostamiseen ei ole tarjolla kauppapaikkaa, niin kuluttajat ja yritykset ostavat helposti uusia ja kestävämpiä tuotteita.

Ratkaisu: koko Suomen markkinapaikka verkossa

Tori.fi tarjoaa ostajille ja myyjille verkkoalustan, jossa voi myydä tarpeettomaksi käyneitä tavaroita ja ostaa itselleen käytettyjä tavaroita uutta halvempaan hintaan. Yrityksille palvelu tarjoaa mahdollisuuden seurata omien tuotteidensa hinnoittelua jälkimarkkinoilla sekä mainostaa omia tuotteitaan tai palveluitaan sopivissa yhteyksissä.

Ansaintamalli ja hyödyt Tori.fi:lle

Torin ansaintamalli perustuu kolmelle asiakasryhmälle tarjottuihin palveluihin. 1) Kuluttajille palvelun käyttö on maksutonta. Kuluttaja voi ostaa halutessaan kaupankäyntiä helpottavia lisäpalveluita. 2) Pienille yrityksille ja yhteisöille Tori.fi tarjoaa erilaisia verkkokauppakonsepteja, jotka voivat toimia yrityksen verkkosivuna tai pääsynä laajemman mediayhteisön ulottuville. 3) Isoille yrityksille Tori.fi myy mainostilaa.

Hyödyt asiakkaalle ja loppukäyttäjälle

Kuluttajille palvelu tarjoaa mahdollisuuden ostaa ja myydä käytettyjä tai uudenveroisia tuotteita. Myyjät voivat palvelun avulla tehdä voittoa ja kierrättää tavaroitaan. Ostajat säästävät rahaa ja vaivaa, kun käytetyn tavarain voi ostaa helposti verkosta. Pienyritykset voivat lisätä palvelun avulla verkkonäkyvyytään, kun taas isot toimijat tavoittavat asiakkaat Tori.fi:ssä mainoksillaan. Lisäksi ympäristöä ja luonnonvaroja säästyy, kun uusia tuotteita ei tarvitse valmistaa.

Lähde: Sitra (2017): Kiertotalouden kiinnostavimmat -listan 3. versio. www.sitra.fi

Liiketoimintamalli

JAKAMISALUSTAT

Kaikkeä ei tarvitse omistaa itse! Jakamislustat ovat digitaalisia palveluita, joiden avulla voimme vuokrata ja lainata muille omia, vajakäytöllä olevia tavaroitamme. Olemassa olevia tuotteita käytetään tällöin tehokkaammin: ne ovat suuremman osan ajasta käytössä ja palvelevat useampia ihmisiä.

Monilla kuluttajilla ja yrityksillä on paljon sellaista tavaraa tai omaisuutta, jota käytetään vain harvoin. Esimerkiksi akkuporakonetta käytetään kotitaloudessa keskimäärin vain kahdeksan minuuttia koko sen elinkaaren aikana – siis ikinä! Henkilöauto on käytössä yhteensä 15 vuorokauden verran vuodessa – muun ajan se seisoo parkissa. Voisiko näihin tuotteisiin sijoitetun rahan – ja luonnonvarat! – saada tuottamaan paremmin?

Kuluttajat hyötyvät jakamislustoista, koska heidän ei tarvitse ostaa joka tilanteeseen uutta tuotetta, vaan he voivat hankkia edullisesti sopivan tuotteen kulloiseenkin väliaikaiseen tarpeeseen. Sen ansiosta tarvitaan vähemmän uusia tuotteita. Tuotannossa kuluu vähemmän luonnonvaroja ja aiheutuu vähemmän haittaa ympäristölle.

Jakamislustoja voidaan käyttää esimerkiksi second hand -kauppaan, vuokraamiseen, lainaamiseen ja vaihtamiseen käyttäjien kesken. Yritys voi erikoistua siihen, että se tarjoaa alustan, jonka kautta muut voivat jakaa tuotteitaan. Näin yrityksen ei tarvitse itse tuottaa mitään. Se perii alustan käytöstä erilaisia palvelumaksuja tai myy mainostilaa. Näin toimii esimerkiksi Airbnb, jonka kautta ihmiset voivat vuokrata asuntoja lomakäyttöön.

Lähde: Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

LUNCHIE MARKET

Ravintoloiden ruokahävikin määrä on suuri, koska päivittäin tarvittavan ruuan määrää on vaikea ennustaa. Lunchie Marketin mobiiliteknologian avulla yli jäävä ruoka saadaan myyntiin ja käytettyä.

Ongelma

Ravitsemuspalveluissa eli ravintoloissa, lounasruokaloissa ja kunnallisissa ruokapalveluyrityksissä laitetaan biojätteeseen 75–85 miljoonaa kiloa ruokaa vuosittain. Ravintoloiden ja kahviloiden on vaikea ennustaa päivittäin tarvittavaa tarjottavan ruuan määrää. Lounastarjoiluja täytyy valmistaa etukäteen tietty määrä kustannustehokkaasti. Kun asiakkaiden ja ruoan menekin määrä ei kohtaa valmistetun ruoan määrän kanssa, syntyy hävikkiä eli ruokaa jää yli tarpeen. Ruoantuotannon ympäristövaikutukset ovat merkittävät.

Ratkaisu: mobiiliteknologiaa hyödyntävä ruokapalvelu

Lunchie Market tarjoaa markkinapaikan hävikkiruoan myymiseen. Ravintolat ja kahvilat ilmoittavat käyttöliittymään sellaiset ruoat, jotka muuten menisivät hukkaan. Kuluttaja voi ostaa annoksen sitä tarjoavasta ravintolasta ja hakea sen ravintolan määrittämän ajan puitteissa. Käyttöliittymä näyttää tarjolla olevat annokset sijainnin ja ruokavalioiden mukaan.

Ansaintamalli ja hyödyt Lunchie Marketille

Lunchie Market ottaa välityspalkkion jokaisesta käyttöliittymänsä kautta myydystä annoksesta ja tilittää ravintoloille myyntitulot. Toimintamallin myötä sekä ravintoloilla että Lunchiella on samat tavoitteet: säästää ympäristöä vähentämällä ruokahävikkiä mahdollisimman paljon. Malli on myös läpinäkyvä ja kaikille osapuolille selkeä.

Hyödyt asiakkaalle ja loppukäyttäjälle

Lunchie Marketin käyttöliittymä tarjoaa kuluttajille edullisen tavan ostaa ravintolataso ruokaa, joka muuten menisi hukkaan. Samalla säästyy kotona kokkaamiseen kuluva aika. Ravintoloille sovellus tarjoaa helpon kanavan tienata hävikkiruoka, vähentää jättekuluja ja säästää ympäristöä. Yritys myös markkinoi palveluaan ja ravintolat saavat siten näkyvyyttä.

Lähde: Sitra (2017): Kiertotalouden kiinnostavimmat -listan 3. versio. www.sitra.fi

Liiketoimintamalli

JAKAMISALUSTAT

Kaikkeä ei tarvitse omistaa itse! Jakamislustat ovat digitaalisia palveluita, joiden avulla voimme vuokrata ja lainata muille omia, vajakäytöllä olevia tavaroitamme. Olemassa olevia tuotteita käytetään tällöin tehokkaammin: ne ovat suuremman osan ajasta käytössä ja palvelevat useampia ihmisiä.

Monilla kuluttajilla ja yrityksillä on paljon sellaista tavaraa tai omaisuutta, jota käytetään vain harvoin. Esimerkiksi akkuporakonetta käytetään kotitaloudessa keskimäärin vain kahdeksan minuuttia koko sen elinkaaren aikana – siis ikinä! Henkilöauto on käytössä yhteensä 15 vuorokauden verran vuodessa – muun ajan se seisoo parkissa. Voisiko näihin tuotteisiin sijoitetun rahan – ja luonnonvarat! – saada tuottamaan paremmin?

Kuluttajat hyötyvät jakamislustoista, koska heidän ei tarvitse ostaa joka tilanteeseen uutta tuotetta, vaan he voivat hankkia edullisesti sopivan tuotteen kulloiseenkin väliaikaiseen tarpeeseen. Sen ansiosta tarvitaan vähemmän uusia tuotteita. Tuotannossa kuluu vähemmän luonnonvaroja ja aiheutuu vähemmän haittaa ympäristölle.

Jakamislustoja voidaan käyttää esimerkiksi second hand -kauppaan, vuokraamiseen, lainaamiseen ja vaihtamiseen käyttäjien kesken. Yritys voi erikoistua siihen, että se tarjoaa alustan, jonka kautta muut voivat jakaa tuotteitaan. Näin yrityksen ei tarvitse itse tuottaa mitään. Se perii alustan käytöstä erilaisia palvelumaksuja tai myy mainostilaa. Näin toimii esimerkiksi Airbnb, jonka kautta ihmiset voivat vuokrata asuntoja lomakäyttöön.

Lähde: Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

SHAREIT BLOX CAR

Shareit Blox Car tarjoaa alustan, jossa ihmiset voivat antaa vuokralle omia autojaan, vuokrata autoja sekä järjestellä kimppekyytejä.

Ongelma

Autojen valmistaminen vaatii paljon energiaa ja luonnonvaroja. Nykyään autojen käyttöaste on todella alhainen eli autoja omistetaan turhan paljon ja ne seisovat yli 90 prosenttia ajasta käyttämättömänä.

Ratkaisu: jakamisalusta autojen yhteiskäyttöön

Blox Car -alusta antaa kuluttajille mahdollisuuden olla omistamatta omaa autoa. Auton vuokraamisesta on tullut helppoa ja edullista ja kimppekyydit on sujuva järjestellä. Nettipalvelun avulla kuka tahansa voi vuokrata omaa autoaan tunti-, päivä- tai viikkokohtaisesti. Luotettavuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi kaikki henkilöt rekisteröityvät palveluun, jossa heidät myös tunnistetaan ja maksukyky tarkastetaan.

Ansaintamalli ja hyödyt Shareit Blox Carille

Blox Car -palvelu veloittaa vuokraushinnasta 30 prosenttia. Autojen omistajat saavat 70 prosenttia tuloista, josta vähennetään muutaman euron suuruinen vuorokausivakuutus. Kyseessä on todennäköisesti kasvava markkina: kyselytutkimuksen mukaan pelkästään Suomessa on satoja tuhansia potentiaalisia auton omistajia yhteiskäytön ja vuokrauksen näkökulmasta.

Hyödyt asiakkaalle ja loppukäyttäjälle

Satunnaisesti ja harvoin autoa tarvitsevan ei tarvitse tehdä isoa taloudellista investointia auton ostamiseksi. Auton vuokraaminen satunnaiskäyttöön on ympäristöystävällinen vaihtoehto sekä säästää rahaa. Oma auto vuokraamalla on puolestaan mahdollista saada tuloja ja apua auton pidosta aiheutuvien kustannusten jakamiseen. Myös julkisen liikenteen käyttö ja hyötyliikunta yleistyvät kun autoja omistetaan vähemmän.

Lähde: Sitra (2017): Kiertotalouden kiinnostavimmat -listan 3. versio. www.sitra.fi

Liiketoimintamalli

JAKAMISALUSTAT

Kaikkeä ei tarvitse omistaa itse! Jakamislustat ovat digitaalisia palveluita, joiden avulla voimme vuokrata ja lainata muille omia, vajakäytöllä olevia tavaroitamme. Olemassa olevia tuotteita käytetään tällöin tehokkaammin: ne ovat suuremman osan ajasta käytössä ja palvelevat useampia ihmisiä.

Monilla kuluttajilla ja yrityksillä on paljon sellaista tavaraa tai omaisuutta, jota käytetään vain harvoin. Esimerkiksi akkuporakonetta käytetään kotitaloudessa keskimäärin vain kahdeksan minuuttia koko sen elinkaaren aikana – siis ikinä! Henkilöauto on käytössä yhteensä 15 vuorokauden verran vuodessa – muun ajan se seisoo parkissa. Voisiko näihin tuotteisiin sijoitetun rahan – ja luonnonvarat! – saada tuottamaan paremmin?

Kuluttajat hyötyvät jakamislustoista, koska heidän ei tarvitse ostaa joka tilanteeseen uutta tuotetta, vaan he voivat hankkia edullisesti sopivan tuotteen kulloiseenkin väliaikaiseen tarpeeseen. Sen ansiosta tarvitaan vähemmän uusia tuotteita. Tuotannossa kuluu vähemmän luonnonvaroja ja aiheutuu vähemmän haittaa ympäristölle.

Jakamislustoja voidaan käyttää esimerkiksi second hand -kauppaan, vuokraamiseen, lainaamiseen ja vaihtamiseen käyttäjien kesken. Yritys voi erikoistua siihen, että se tarjoaa alustan, jonka kautta muut voivat jakaa tuotteitaan. Näin yrityksen ei tarvitse itse tuottaa mitään. Se perii alustan käytöstä erilaisia palvelumaksuja tai myy mainostilaa. Näin toimii esimerkiksi Airbnb, jonka kautta ihmiset voivat vuokrata asuntoja lomakäyttöön.

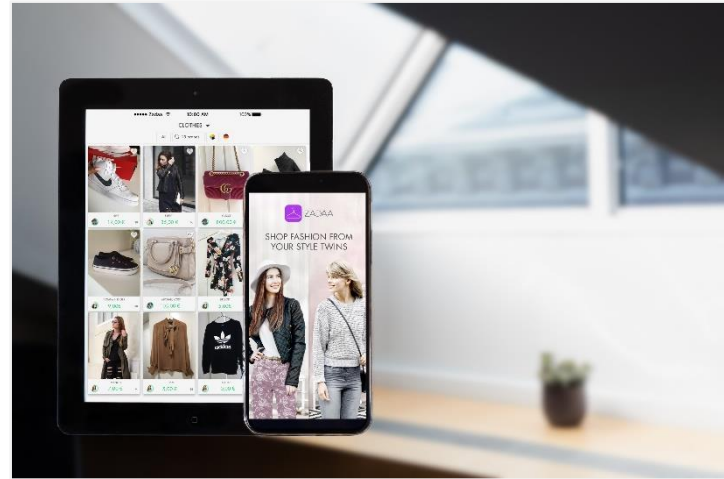
Lähde: Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

ZADAA

Zadaan sovelluksen avulla saadaan vaatteet kätevästi jakoon uusille käyttäjille. Vaatekierto pidentää vaatteiden elinkaarta. Mobiilissa kauppapaikassa myyjät ja ostajat kohtaavat eivätkä välimatkat ole esteenä kooltaan ja tyylistään sopivien vaatteiden löytämiselle.

Ongelma

Iso osa vaatteista seisoo ihmisten kaapeissa vähän käytettyinä. Vaatteiden tarpeeton ostaminen kuluttaa luonnonvaroja ja rasittaa ympäristöä. Yhden kangaskilon tuottamiseksi käytetään suuri määrä juomakelpoista vettä. Tuotantoprosessissa käytetään litroittain erilaisia kemikaaleja. Käytettyjen vaatteiden kierrättäminen voi kuitenkin olla hankalaa, sillä esimerkiksi perinteisiltä kirpputoreilta voi olla vaikea löytää mieleisiä tai sopivan kokoisia vaatteita. Verkkokaupoissa puolestaan on vaikea arvioida vaateen istuvuutta.

Ratkaisu: sovellus, joka auttaa myymään ja löytämään sopivia vaatteita

Zadaan mobiilisovellus etsii käyttäjän antamiin vaatemittoihin ja tietoihin perustuen ostajalle sopivia käytettyjä vaatteita tai myyjän myymälle vaatteelle sopivia ostajia. Ostaja näkee sovelluksessa itsensä kanssa samankokoisten henkilöiden myymiä vaatteita. Tuotteet voi ostaa suoraan sovelluksesta. Myyjä saa tapahtumasta ilmoituksen ja koodin, jolla voi postittaa tuotteen helposti Matkahuollon, DHL:n tai Postnordin avulla. Rahat siirtyvät myyjälle, kun ostaja on vastaanottanut vaatteet.

Ansaintamalli ja hyödyt Zadaalle

Zadaa ottaa komission eli pienen maksun maksutapahtumista. Tämä mahdollistaa sen, ettei yrityksen tarvitse ostaa vaatteita itselleen ja sitoa pääomaansa varastoon. Lisäksi komissipohjainen ansaintamalli pienentää myyjien ja ostajien kynnystä käyttää palvelua: maksu peritään vain myydystä vaatteesta. Suuri käyttäjämäärä lisää sovelluksen houkuttelevuutta.

Hyödyt asiakkaalle ja loppukäyttäjälle

Ostaja voi luottaa Zadaan kautta ostettujen vaatteiden istuvan, koska tietää myyjän olevan hänen kanssaan samankokoinen. Myyjä hyötyy rahallisesti vaatteiden myymisestä eteenpäin. Mobiilisovelluksen ansiosta vaatetarjonta on paikasta riippumatonta. Ostaja saa rahansa takaisin yrityksen kautta, jos tuote ei esimerkiksi vastaakaan ilmoitettua.

Lähde: Sitra (2017): Kiertotalouden kiinnostavimmat -listan 3. versio. www.sitra.fi

Liiketoimintamalli

JAKAMISALUSTAT

Kaikkea ei tarvitse omistaa itse! Jakamislustat ovat digitaalisia palveluita, joiden avulla voimme vuokrata ja lainata muille omia, vajaan käytöllä olevia tavaroitamme. Olemassa olevia tuotteita käytetään tällöin tehokkaammin: ne ovat suuremman osan ajasta käytössä ja palvelevat useampia ihmisiä.

Monilla kuluttajilla ja yrityksillä on paljon sellaista tavaraa tai omaisuutta, jota käytetään vain harvoin. Esimerkiksi akkuporakonetta käytetään kotitaloudessa keskimäärin vain kahdeksan minuuttia koko sen elinkaaren aikana – siis ikinä! Henkilöauto on käytössä yhteensä 15 vuorokauden verran vuodessa – muun ajan se seisoo parkissa. Voisiko näihin tuotteisiin sijoitetun rahan – ja luonnonvarat! – saada tuottamaan paremmin?

Kuluttajat hyötyvät jakamislustoista, koska heidän ei tarvitse ostaa joka tilanteeseen uutta tuotetta, vaan he voivat hankkia edullisesti sopivan tuotteen kulloiseenkin väliaikaiseen tarpeeseen. Sen ansiosta tarvitaan vähemmän uusia tuotteita. Tuotannossa kuluu vähemmän luonnonvaroja ja aiheutuu vähemmän haittaa ympäristölle.

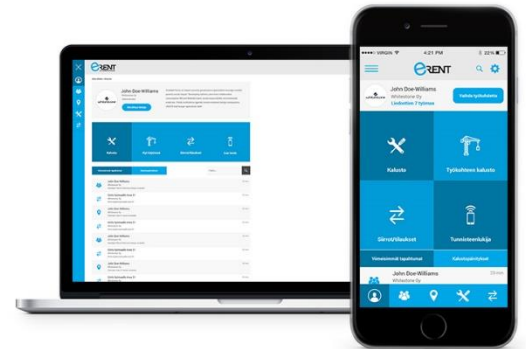
Jakamislustoja voidaan käyttää esimerkiksi second hand -kauppaan, vuokraamiseen, lainaamiseen ja vaihtamiseen käyttäjien kesken. Yritys voi erikoistua siihen, että se tarjoaa alustan, jonka kautta muut voivat jakaa tuotteitaan. Näin yrityksen ei tarvitse itse tuottaa mitään. Se perii alustan käytöstä erilaisia palvelumaksuja tai myy mainostilaa. Näin toimii esimerkiksi Airbnb, jonka kautta ihmiset voivat vuokrata asuntoja lomakäyttöön.

Lähde: Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

eRENT

Eri yritykset omistavat paljon samanlaista kalustoa, jonka käyttöaste on usein alhainen. eRENT tarjoaa koneiden, laitteiden ja muiden tavaroiden digitaalista jakamis- ja seuranta-alustaa. Teollisen jakamistalouden kulttuuri voi pitkällä aikavälillä vähentää tarvetta uusien laitteiden valmistamiseen.

Ongelma

Monet yritykset omistavat paljon kalustoa, kuten erilaisia koneita. Niiden käyttöaste on kuitenkin usein hyvin alhainen. Esimerkiksi siivoukoneita käytetään tyypillisesti vain 10-20 prosenttia ajasta. Samalla kaluston ostaminen ja huoltaminen maksavat paljon.

Ratkaisu: kaluston jakamisalusta yrityksille

eRENTin palvelualustan kautta asiakas pystyy seuraamaan ja hallitsemaan kalustoaan tehokkaasti sekä vuokraamaan joustavasti omia ja muiden laitteita. Seuranta perustuu tunnistetietoihin ja paikantimiin, joiden avulla kaluston sijainti on helppo päivittää palvelualustalle. Asiakas voi liittää seurattavan kalustonsa myös eRENTin vuokrauspalveluun, joka kokoaa eri vuokraamot samalle alustalle. Kaluston käyttöasteen parantaminen vähentää luonnonvarojen käyttöä, kun uutta kalustoa ei enää tarvitse valmistaa yhtä paljon, kuin aiemmin.

Ansaintamalli ja hyödyt eRENTille

Yritys saa komissiomaksuja alustan kautta toteutuneista vuokraustapahtumista sekä kuukausittaisia palvelumaksuja kaluston seurantapalvelusta. Kustannustehokas kalustonseuranta on edellytys joustavalle vuokraukselle. eRENT voi lisätä teollisen jakamistalouden kulttuuria ja luoda kansainvälistä kasvuliiketoimintaa.

Hyödyt asiakkaalle ja loppukäyttäjälle

eRENTin asiakkaita ovat laite- ja kalustovuokraamot, rakennusyhtiöt sekä eri alojen yritykset. Vuokraamoille palvelu mahdollistaa kaluston tehokkaamman käytön ja korkeamman tuoton kalustoon sidotulle pääomalle. Uuden vuokrauskanavan myötä kalustoa voidaan yhteiskäyttää myös kilpailijoiden kesken. Palvelu vähentää rakennusyhtiöiden vaivaa huomattavasti, kun tarjoukset voidaan pyytää alustalta yhtä aikaa monelta eri toimijalta.

Lähde: Sitra (2017): Kiertotalouden kiinnostavimmat -listan 3. versio. www.sitra.fi

Liiketoimintamalli

JAKAMISALUSTAT

Kaikkeä ei tarvitse omistaa itse! Jakamislustat ovat digitaalisia palveluita, joiden avulla voimme vuokrata ja lainata muille omia, vajakäytöllä olevia tavaroitamme. Olemassa olevia tuotteita käytetään tällöin tehokkaammin: ne ovat suuremman osan ajasta käytössä ja palvelevat useampia ihmisiä.

Monilla kuluttajilla ja yrityksillä on paljon sellaista tavaraa tai omaisuutta, jota käytetään vain harvoin. Esimerkiksi akkuporakonetta käytetään kotitaloudessa keskimäärin vain kahdeksan minuuttia koko sen elinkaaren aikana – siis ikinä! Henkilöauto on käytössä yhteensä 15 vuorokauden verran vuodessa – muun ajan se seisoo parkissa. Voisiko näihin tuotteisiin sijoitetun rahan – ja luonnonvarat! – saada tuottamaan paremmin?

Kuluttajat hyötyvät jakamislustoista, koska heidän ei tarvitse ostaa joka tilanteeseen uutta tuotetta, vaan he voivat hankkia edullisesti sopivan tuotteen kulloiseenkin väliaikaiseen tarpeeseen. Sen ansiosta tarvitaan vähemmän uusia tuotteita. Tuotannossa kuluu vähemmän luonnonvaroja ja aiheutuu vähemmän haittaa ympäristölle.

Jakamislustoja voidaan käyttää esimerkiksi second hand -kauppaan, vuokraamiseen, lainaamiseen ja vaihtamiseen käyttäjien kesken. Yritys voi erikoistua siihen, että se tarjoaa alustan, jonka kautta muut voivat jakaa tuotteitaan. Näin yrityksen ei tarvitse itse tuottaa mitään. Se perii alustan käytöstä erilaisia palvelumaksuja tai myy mainostilaa. Näin toimii esimerkiksi Airbnb, jonka kautta ihmiset voivat vuokrata asuntoja lomakäyttöön.

Lähde: Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

VENUU

Useat toimisto- ja tapahtumatilat ovat suuren osan ajasta tyhjillään ja tiedot niiden vuokrausmahdollisuuksista löytyvät monesta eri paikasta. Venuu kokoaa yhteen erilaiset tilat saman palvelun alle. Tehokkaat markkinapaikat voivat vähentää uusien tilojen rakentamisen tarvetta.

Ongelma

Maailmassa on paljon erilaisia tiloja, joiden käyttöaste on varsin pieni. Näitä ovat esimerkiksi vain päiväsaikaan auki olevat kahvilat, ravintolat ja kokoustilat. Toisaalta tapahtumien järjestäjille sopivien tai mielenkiintoisten tilojen löytäminen ei ole aina helppoa, sillä yksittäisiä tiloja pää- tai sivutoimisesti vuokraavat toimijat eivät välttämättä panosta tilojensa löydettävyyteen. Tilojen vajaakäyttö voi johtaa niiden turhaan lisärakentamiseen ja sitä kautta resurssien tuhlaamiseen sekä vuokratason nousuun.

Ratkaisu: vuokrattavien tilojen markkinapaikka

Venuu kokoaa verkkopalveluunsa monien erilaisten ja erikokoisten toimijoiden vuokralle tarjoamat tilat mm. juhliin, kokouksiin, häihin ja muihin tapahtumiin. Tiloja voi etsiä yrityksen verkkopalvelussa käyttötarkoituksen, sijainnin ja tilaisuuden osallistujamäärän perusteella. Yrityksiä Venuu tarjoaa myös henkilökohtaista asiakaspalvelua sopivien tilojen löytämiseksi. Tehokas markkinapaikka vähentää uusien tilojen rakentamisen tarvetta, lisää olemassa olevien tilojen käyttöä ja vähentää siten niiden elinkaaren aikaista ympäristökuormitusta.

Ansaintamalli ja hyödyt Venuulle

Palvelun käyttö on tilan varaajalle täysin ilmaista. Tilojen tarjoajilta Venuu veloittaa provision vain toteutuneista varauksista. Tämä madaltaa tilan tarjoajan kynnystä ilmoittaa vapaista tiloista, minkä seurauksena palvelussa pystytään tarjoamaan tiloja kattavasti.

Hyödyt asiakkaalle ja loppukäyttäjälle

Tilan vuokraajan on helppo löytää tiloja eri käyttötarkoituksiin sekä vertailla niitä keskenään palvelussa. Tilojen hinnat ja saatavuus on ilmoitettu selkeästi sekä varausprosessi on tehty yksinkertaiseksi. Yritys myös välillisesti hillitsee tilavuokrien kohtuutonta kasvua.

Lähde: Sitra (2017): Kiertotalouden kiinnostavimmat -listan 3. versio. www.sitra.fi

Liiketoimintamalli

JAKAMISALUSTAT

Kaikkeä ei tarvitse omistaa itse! Jakamislustat ovat digitaalisia palveluita, joiden avulla voimme vuokrata ja lainata muille omia, vajakäytöllä olevia tavaroitamme. Olemassa olevia tuotteita käytetään tällöin tehokkaammin: ne ovat suuremman osan ajasta käytössä ja palvelevat useampia ihmisiä.

Monilla kuluttajilla ja yrityksillä on paljon sellaista tavaraa tai omaisuutta, jota käytetään vain harvoin. Esimerkiksi akkuporakonetta käytetään kotitaloudessa keskimäärin vain kahdeksan minuuttia koko sen elinkaaren aikana – siis ikinä! Henkilöauto on käytössä yhteensä 15 vuorokauden verran vuodessa – muun ajan se seisoo parkissa. Voisiko näihin tuotteisiin sijoitetun rahan – ja luonnonvarat! – saada tuottamaan paremmin?

Kuluttajat hyötyvät jakamislustoista, koska heidän ei tarvitse ostaa joka tilanteeseen uutta tuotetta, vaan he voivat hankkia edullisesti sopivan tuotteen kulloiseenkin väliaikaiseen tarpeeseen. Sen ansiosta tarvitaan vähemmän uusia tuotteita. Tuotannossa kuluu vähemmän luonnonvaroja ja aiheutuu vähemmän haittaa ympäristölle.

Jakamislustoja voidaan käyttää esimerkiksi second hand -kauppaan, vuokraamiseen, lainaamiseen ja vaihtamiseen käyttäjien kesken. Yritys voi erikoistua siihen, että se tarjoaa alustan, jonka kautta muut voivat jakaa tuotteitaan. Näin yrityksen ei tarvitse itse tuottaa mitään. Se perii alustan käytöstä erilaisia palvelumaksuja tai myy mainostilaa. Näin toimii esimerkiksi Airbnb, jonka kautta ihmiset voivat vuokrata asuntoja lomakäyttöön.

Lähde: Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

BARKING

Ilmastomuutoksen hillitsemiseksi meidän tulee siirtyä tuhlailevasta yksityisautoilusta joustaviin liikkumispalveluihin ja joukkoliikenteen käyttöön. Barking tarjoaa ratkaisuksi parkkipaikkojen jakamisalustaa. Näin turha ajelu ja parkkipaikkojen rakentamisen tarve voivat vähentyä.

Ongelma

Parkkipaikan etsiminen kaupungissa vie usein aikaa. Arvioiden mukaan kolmasosa kaupunkiliikenteestä koostuu parkkipaikan etsinnästä. Tästä huolimatta iso osa paikoista on suuren osan ajasta tyhjiällä. Yritykset saattavat esimerkiksi varata työntekijöilleen parkkitilaa vuorokauden ympäri tai taloyhtiöiden autopaikkoja saatetaan varata varmuuden vuoksi, jos kuukausikustannukset ovat suhteellisen pienet. Joskus ei yksinkertaisesti tiedetä, että kulman takana olisi vapaa paikka.

Ratkaisu: etukäteen varattava resurssiviisas parkkipaikka

Barking välittää vapaata pysäköintitilaa sitä tarvitseville. Parkkipaikan haltija voi ilmoittaa paikkansa palveluun, ja paikkaa tarvitseva voi halutessaan varata sen jo ennen liikkeellelähtöään. Paikan varaaminen, vuokraaminen ja maksaminen tapahtuvat mobiilisovelluksen avulla. Järjestelmänhallinta näyttää varaustilanteen sekä pysäköintitapahtumat reaaliajassa. Pysäköivä autoilija voi mobiilisovelluksen avulla navigoida kohteeseen sekä avata lukitun parkkihallin oven tai puomin, sillä se on teknisesti mahdollista liittää palveluun.

Ansaintamalli ja hyödyt Barkingille

Barkingin ansaintamalli perustuu vuokraustapahtumasta otettuun komissioon eli maksuun. Verkkopohjainen palvelu madaltaa kynnyistä parkkipaikan ilmoittamiseen palvelussa.

Hyödyt asiakkaalle ja loppukäyttäjälle

Palvelun käyttäjä ei joudu etsimään parkkipaikkaa, vaan pystyy varaamaan sen ennakoon verkossa tai mobiilisovelluksessa. Tämä säästää sekä aikaa että polttoainekustannuksia, vähentää päästöjä, liikennettä ja ruuhkia sekä lisää kaupunkien viihtyisyyttä. Lisäksi paikan varaaminen palvelun kautta voi olla autoilijalle tavallista maksullista parkkipaikkaa halvempaa. Pysäköintitilojen tehokkaamman käytön seurauksena uusia pysäköintitiloja ei tarvitse rakentaa niin paljon, mikä vapauttaa kaupunkitilaa muulle käytölle sekä säästää kaupunkiympäristöä.

Lähde: Sitra (2017): Kiertotalouden kiinnostavimmat -listan 3. versio. www.sitra.fi

Liiketoimintamalli

JAKAMISALUSTAT

Kaikkeä ei tarvitse omistaa itse! Jakamislustat ovat digitaalisia palveluita, joiden avulla voimme vuokrata ja lainata muille omia, vajakäytöllä olevia tavaroitamme. Olemassa olevia tuotteita käytetään tällöin tehokkaammin: ne ovat suuremman osan ajasta käytössä ja palvelevat useampia ihmisiä.

Monilla kuluttajilla ja yrityksillä on paljon sellaista tavaraa tai omaisuutta, jota käytetään vain harvoin. Esimerkiksi akkuporakonetta käytetään kotitaloudessa keskimäärin vain kahdeksan minuuttia koko sen elinkaaren aikana – siis ikinä! Henkilöauto on käytössä yhteensä 15 vuorokauden verran vuodessa – muun ajan se seisoo parkissa. Voisiko näihin tuotteisiin sijoitetun rahan – ja luonnonvarat! – saada tuottamaan paremmin?

Kuluttajat hyötyvät jakamislustoista, koska heidän ei tarvitse ostaa joka tilanteeseen uutta tuotetta, vaan he voivat hankkia edullisesti sopivan tuotteen kulloiseenkin väliaikaiseen tarpeeseen. Sen ansiosta tarvitaan vähemmän uusia tuotteita. Tuotannossa kuluu vähemmän luonnonvaroja ja aiheutuu vähemmän haittaa ympäristölle.

Jakamislustoja voidaan käyttää esimerkiksi second hand -kauppaan, vuokraamiseen, lainaamiseen ja vaihtamiseen käyttäjien kesken. Yritys voi erikoistua siihen, että se tarjoaa alustan, jonka kautta muut voivat jakaa tuotteitaan. Näin yrityksen ei tarvitse itse tuottaa mitään. Se perii alustan käytöstä erilaisia palvelumaksuja tai myy mainostilaa. Näin toimii esimerkiksi Airbnb, jonka kautta ihmiset voivat vuokrata asuntoja lomakäyttöön.

Lähde: Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

SKIPPERI

Veneet seisovat ison osan ajasta käyttämättöminä ja niihin kuluu paljon rahaa. Skipperin palvelulla kuka tahansa voi vuokrata veneitä. Veneilyn aloittamisen kynnys madaltuu ja veneiden omistajat saavat katettua omistamisesta aiheutuvia kuluja.

Ongelma

Tilastojen mukaan suomalaiset veneilevät keskimäärin vain 17 päivää vuodessa, eli veneet seisovat laiturissa yli 90 prosenttia veneilykaudesta. Lisäksi veneilyyn käytettävä aika on vähentynyt. Veneen ostaminen, omistaminen ja ylläpito on kallista ja aikaa vievää, ja veneilyn aloittamiskynnys on korkea. Jatkuva laiturissa seisottaminen ei myöskään tee hyvää veneiden kunnolle. Veneiden vuokraus on Suomessa ollut pitkälti vuokrafirmojen varassa.

Ratkaisu: veneiden vertaisvuokrauspalvelu vähentää tarvetta omistaa

Skipperi tarjoaa veneen omistajille mahdollisuuden vuokrata omaa venettään muille silloin, kun he eivät itse käytä venettä. Veneilijöille ja veneilystä kiinnostuneille palvelu mahdollistaa vesille pääsemisen edullisesti ilman omaa venettä. Veneen voi vuokrata tunnistautumalla verkossa toimivaan palveluun, täyttämällä veneily-CV:n ja tekemällä veneen omistajalle varauspyynnön veneestä.

Ansaintamalli ja hyödyt Skipperille

Skipperin ansaintamalli perustuu vuokratapahtumista veloitettavaan komissioon eli maksuun. Veneen vuokralle laittaminen ja vuokraajaksi rekisteröityminen on kuitenkin ilmaista. Pidempien vuokrausajkojen kohdalla prosenttiperusteinen komissio tekee toiminnasta läpinäkyvämpää ja kannattavampaa kuin esimerkiksi palvelumaksujen periminen. Skipperille toimintamalli on kannattava, sillä sen ei tarvitse omistaa vuokrattavia veneitä.

Hyödyt asiakkaalle ja loppukäyttäjälle

Veneiden omistajat saavat katettua veneestä aiheutuvia kuluja vuokraamalla venettä muiden käyttöön. Vuokraaja puolestaan pääsee veneilemään pienemmillä kustannuksilla ja voi kokeilla erilaisia veneitä helposti. Skipperi vastaa maksuliikenteen hoidosta, varmennuksista sekä palvelun ja veneiden markkinoinnista. Tämä tekee palvelusta helppokäyttöisen sekä veneiden omistajille että vuokraajille. Prosentti Skipperin liikevaihdosta ohjataan Itämeren suojelutyöhön, mikä parantaa Itämeren virkistyskäyttömahdollisuuksia ja tärkeän vesialueemme suojelua.

Lähde: Sitra (2017): Kiertotalouden kiinnostavimmat -listan 3. versio. www.sitra.fi

